

ע: השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(6) טהרות פ"ו מ"א.
(7) חובת הלבבות פ"ט ט"ז.
(8) שם פ"ט ט"ז.
(9) שם פ"ט ט"ז.
(10) שם פ"ט ט"ז.
(11) שם פ"ט ט"ז.
(12) שם פ"ט ט"ז.
(13) שם פ"ט ט"ז.
(14) שם פ"ט ט"ז.
(15) שם פ"ט ט"ז.

הגהות הב"ח

(א) נ"ב הוא פולמוסא.
(ב) ר"ב ע"פ פ' חוקת הכנסת
דף נ"ה ע"ב בתוס' ג"ה
ר' אליעזר מתייר: (ג) שם
דמסרה לה אוקלידא
לעבודת כוכבים פ"ל
ותיבת המפתח נמקח:
(ד) ר"ש ד"ה אוקלידא
מפתח הב"ח וחמ"כ מ"ה
שמירת מפתח וכו'
דמפתח כנגד: (ה) ד"ה
שאינו חכם משום וכו' דמה
לו הפנימית. ר"ב ע"פ רש"י
כ"ב דף ק' ע"ב הע"פ
דלתי נחפס כנגד משום
שכיל למר כל נפל מדי
לכן נחמתי הנה וקשה דהר
מיון זה יכול למר ג"כ
כשנכנס לפנימי וכו':

לענין רש"י

אישקומ"א פ"ו
אשטנדיל"ר
(אישטנדיל"ר)
להתמחה להשיגור.

מוסף רש"י

ברבשות. חילוק נ"ב הוא
לעיר על שם שמחשין
ויולגש את העיר קרי לה
בולגש (שבת 104) ש"ל על
שם שמחשין כל
המחשין (תובנות 11).
וחמ"ן
דמפתחגמין (בראשית 14)
וחמ"ן וכל (נדה 12).
בשעת שלום. כגון שהוא
של אחת מלכות (שבת
111).

רביסא. מיוקת עובדת כוכבים: אופיא. אשקומ"א של יין: אימר
מנכב דחביסא שקלפס. ודוקא רביסא דלינה יודעת צביב ניסוך
ולא מסרה נפשה למינגע אבל גדולה מצי חזינן דנקיטא אופיא לא
תלינן לקולא: א"ש ג' דליכא פו. שאין שם אופיא עוד ואיכא למימר

הא ודאי בנו חביסא שקלפס: אימר
איסרמי. דקך אופיא הוא דהואי
הסס: פולמוסא. ראש הגייס שר
כנא: ולא ידענא אי. שרא משוס ספק
עובד כוכבים ספק לילכא ספיקא: כיון
דאמר ספק ביאה טהור. ולקמיה פריך
הא לאו ספק ביאה הוא דודאי עובדי
כוכבים היו: ישראל נינהו. ואלין
במר רובא דליכא ספיקא: כיון
דמספחי טובא. הרבה יותר מכדי
לורך שמיתן מוכחא מילתא דלדעתא
דממונא פתחו ונגנבותיהו טרידי
ודמי לנולגש שנוכסה לעיר בשעת
מלחמה דקמי מתניין (לקמן) אלו ואלו
ומותרות הלכך א"ש דספק מנגע הוא
כיון דמוכחא מילתא לקולא ספק
ביאה דמי: מופינסא. מוכרת יין
במנות כמו זולל וזונא (דברים 18)
סנאך מהול בניס (וישע"ה 6): אקלידא.
מפתח (ו) שמירת מפתחות ולא סמכא
דעתא ליכנס ומפתח כנגד: יין נסך
מיצטאי. בניהולת ומסכיע לרב
דמי: למימרא דטהרות אלימי מין
נסך. מדנקט לה בלשון ק"ו: שמלקס
במסיפס. ממילא נמוכה עם הארץ
מלד זה ומכר טהור טהרות מלד זה:
אינו עושה יין נסך. דנתפס עליו
כנגד. אלמא טהרות אלימי: מופינאי.
שמי טהרות זו לפנים מזו הפנימית
של חבר: ופיונס. הפתחה לרה"ר
של עם הארץ לזין לו לשם הארץ
דריסת הרגל על הפנימית: שוטח
שם. בפנימית אבל אז היו איפסא
דחיונה של חבר כיון דהי לעם הארץ
דריסת הרגל בחיונה אין חבר שוטח
שם פירומו. מ"מ קשיא לרב דקמי
א"ש פ' שידו של עם הארץ מנגעת
לשם: (ה) הסס משום דנתפס עליו כנגד.
דמה לו בפנימית אבל חלוקה דכחל
אחד דמי כי עייל ידיה לא מתפס
כנגד: אמרי. דגן קמלגרא אני
מכין למדמ בנין שאני רואה למדוד
לכך הושתמי את ידי. לשון אחר
מתשובת הגאונים מתמוגג אני
אשטנדיל"ר בלע"ז וגרסי' אימאדי
קא ממלגרא: בלד גגו. שאינו גבוה
ממנו וליכא למימר מתמוגג אני
כשמושיע ידו שם: אנא דאמרי כרש"ב.
דאמר לעיל ובלגד שלא תהא ידו של
עם הארץ מנגעת שם ולרב לא שאני ליה

ההיא רביתא דהות נקיטא אופיא בידה אמר רבא חמרא שרי.
פ"ה דוקא מיוקת שאינה יודעת צביב ניסוך ולא ערסה
ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מתינו חלוך זה
בשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא
הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה
מידי עכשיו דגם הגדולים אינם
בקיאים צביב ניסוך: אימר מנכב
דחביסא קלפתה. ולא נענה ביון אלא
מן האחר קלפתה אלא אי שקלפס מעל
גבי יין ואמר מטעם לזוק מיהו יש
בספרים ישנים שקלפס ואפילו הכי
שרי משום דלינה נקיטא צביב ניסוך
ולא מסרה נפשה למינגע כפ"ה אבל
נגדולה כיון דנקיטא אופיא איכא
למיטש: ההוא פולמוסא דרביי
דנהרדעא פתחו חביסא טובא א"ר
חייא בר אבא עובדא הוה קמיה דר'
יוחנן ושריא דא"ר דענא אי משום דקסבר
בר"א ב"ו ופריך ספק ביאה ספק מנגע
הוא. דודאי עובדי כוכבים יניחו
אש"ג דגבי נגזי דלעיל אמרינן דהוי
ספק ביאה ספק אס הם עובדי
כוכבים או אס הם ישראלים ה"מ
נגזים דיש ממש שהם ישראל אבל
פולמוסא סתם עובדי כוכבים הם דאי
הוה ישראל והי הדבך יוכר וגודע
ומדלא נודע ש"מ שהם עובדי כוכבים
וא"כ ספק מנגע הוא וע"כ לא מטער
ר"א אלא ספק ביאה אבל ספק מנגע
טמא ומשני כיון דפתח טובא ספק
דעתא דממונא ספק דעתא דשמייה
פתחו ופ"ה דפתחו יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא
פתחו ונגנבותיהו טרידי כפ"ה לפי
שטתו דלעיל ופירושו דחוק ועוד קשה
דמ"ש גבי נגזי דאמר ספק ישראל
הם עובדי כוכבים או ישראל כמו
נגזים מ"מ אס הם עובדי כוכבים
ודאי נגזי וליכא רק חדא ספיקא דלא
דמי להיא דנגזים דלעיל דלמרינן
דהוי ספק מנגע אס נגזו אס לאו
היינו משום דסתם נגזים דעתא
דממונא אהו אבל פולמוסא סתם נזים
לאכול ולשתות כדאמר פרק שני דביצה
(דף 16). ושטתו להם עגל
והאכללום והשקסו וא"כ הוי ספק
מנגע משום דליכא אלא חדא ספיקא
ובחדא ספיקא לא אמר ר"א ומשני
כיון דפתחו טובא יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו
וכפ"ה ה"מ א"כ הוי ספק ספיקא ספק עובדי כוכבים או ישראל וא"כ שהם עובדי
כוכבים שמה פתחו לשם ממונא ולא דעתא דשמייה כיון דליכא טובא:
לא מסרה לה אלא שמירת מפתח. ולא סמכא דלדעתא ליכנס דמפתח כנגד מכאן שאם חפס המושל את היהודי והניח שמירת עובדי
כוכבים צביבו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שבנית ישראל היין מותר ואם אוכלים צביב
אסור ואמנם אס מלאך ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוחיה אשכחן גבי נגזי לענין טומאה שאם מלאך כמו שהניחם טהורים
ואמרינן עלה וכן ביון נסך ואולי כשמחשין אותו בכל מקום ובקרקע ובנבלים את ממנוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חביות הכניסו
קנה ארזין לחפש בו אכן אס היה לישראל סימן וחבור במגופה מותר דאם הסיריה לחפש בה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי
מישראל כלל: פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' דעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא היינו משום
דפולמוסא נזים לגבות מס המלך וארנוגא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל בולגש אינם נזים כי אס דוקא לאכול ולשתות:
ורמינהי

ההיא רביתא דהות נקיטא אופיא בידה אמר רבא חמרא שרי.
פ"ה דוקא מיוקת שאינה יודעת צביב ניסוך ולא ערסה
ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מתינו חלוך זה
בשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא
הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה
מידי עכשיו דגם הגדולים אינם
בקיאים צביב ניסוך: אימר מנכב
דחביסא קלפתה. ולא נענה ביון אלא
מן האחר קלפתה אלא אי שקלפס מעל
גבי יין ואמר מטעם לזוק מיהו יש
בספרים ישנים שקלפס ואפילו הכי
שרי משום דלינה נקיטא צביב ניסוך
ולא מסרה נפשה למינגע כפ"ה אבל
נגדולה כיון דנקיטא אופיא איכא
למיטש: ההוא פולמוסא דרביי
דנהרדעא פתחו חביסא טובא א"ר
חייא בר אבא עובדא הוה קמיה דר'
יוחנן ושריא דא"ר דענא אי משום דקסבר
בר"א ב"ו ופריך ספק ביאה ספק מנגע
הוא. דודאי עובדי כוכבים יניחו
אש"ג דגבי נגזי דלעיל אמרינן דהוי
ספק ביאה ספק אס הם עובדי
כוכבים או אס הם ישראלים ה"מ
נגזים דיש ממש שהם ישראל אבל
פולמוסא סתם עובדי כוכבים הם דאי
הוה ישראל והי הדבך יוכר וגודע
ומדלא נודע ש"מ שהם עובדי כוכבים
וא"כ ספק מנגע הוא וע"כ לא מטער
ר"א אלא ספק ביאה אבל ספק מנגע
טמא ומשני כיון דפתח טובא ספק
דעתא דממונא ספק דעתא דשמייה
פתחו ופ"ה דפתחו יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא
פתחו ונגנבותיהו טרידי כפ"ה לפי
שטתו דלעיל ופירושו דחוק ועוד קשה
דמ"ש גבי נגזי דאמר ספק ישראל
הם עובדי כוכבים או ישראל כמו
נגזים מ"מ אס הם עובדי כוכבים
ודאי נגזי וליכא רק חדא ספיקא דלא
דמי להיא דנגזים דלעיל דלמרינן
דהוי ספק מנגע אס נגזו אס לאו
היינו משום דסתם נגזים דעתא
דממונא אהו אבל פולמוסא סתם נזים
לאכול ולשתות כדאמר פרק שני דביצה
(דף 16). ושטתו להם עגל
והאכללום והשקסו וא"כ הוי ספק
מנגע משום דליכא אלא חדא ספיקא
ובחדא ספיקא לא אמר ר"א ומשני
כיון דפתחו טובא יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו
וכפ"ה ה"מ א"כ הוי ספק ספיקא ספק עובדי כוכבים או ישראל וא"כ שהם עובדי
כוכבים שמה פתחו לשם ממונא ולא דעתא דשמייה כיון דליכא טובא:

ההיא רביתא דהות נקיטא אופיא בידה אמר רבא חמרא שרי.
פ"ה דוקא מיוקת שאינה יודעת צביב ניסוך ולא ערסה
ליגע אבל נערה גדולה לא תלינן לקולא מיהו לא מתינו חלוך זה
בשוק מקום לכן נראה דלאו דוקא רביתא
הכי הוה ומיהו לפ"ה לא נפקא מניה
מידי עכשיו דגם הגדולים אינם
בקיאים צביב ניסוך: אימר מנכב
דחביסא קלפתה. ולא נענה ביון אלא
מן האחר קלפתה אלא אי שקלפס מעל
גבי יין ואמר מטעם לזוק מיהו יש
בספרים ישנים שקלפס ואפילו הכי
שרי משום דלינה נקיטא צביב ניסוך
ולא מסרה נפשה למינגע כפ"ה אבל
נגדולה כיון דנקיטא אופיא איכא
למיטש: ההוא פולמוסא דרביי
דנהרדעא פתחו חביסא טובא א"ר
חייא בר אבא עובדא הוה קמיה דר'
יוחנן ושריא דא"ר דענא אי משום דקסבר
בר"א ב"ו ופריך ספק ביאה ספק מנגע
הוא. דודאי עובדי כוכבים יניחו
אש"ג דגבי נגזי דלעיל אמרינן דהוי
ספק ביאה ספק אס הם עובדי
כוכבים או אס הם ישראלים ה"מ
נגזים דיש ממש שהם ישראל אבל
פולמוסא סתם עובדי כוכבים הם דאי
הוה ישראל והי הדבך יוכר וגודע
ומדלא נודע ש"מ שהם עובדי כוכבים
וא"כ ספק מנגע הוא וע"כ לא מטער
ר"א אלא ספק ביאה אבל ספק מנגע
טמא ומשני כיון דפתח טובא ספק
דעתא דממונא ספק דעתא דשמייה
פתחו ופ"ה דפתחו יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא
פתחו ונגנבותיהו טרידי כפ"ה לפי
שטתו דלעיל ופירושו דחוק ועוד קשה
דמ"ש גבי נגזי דאמר ספק ישראל
הם עובדי כוכבים או ישראל כמו
נגזים מ"מ אס הם עובדי כוכבים
ודאי נגזי וליכא רק חדא ספיקא דלא
דמי להיא דנגזים דלעיל דלמרינן
דהוי ספק מנגע אס נגזו אס לאו
היינו משום דסתם נגזים דעתא
דממונא אהו אבל פולמוסא סתם נזים
לאכול ולשתות כדאמר פרק שני דביצה
(דף 16). ושטתו להם עגל
והאכללום והשקסו וא"כ הוי ספק
מנגע משום דליכא אלא חדא ספיקא
ובחדא ספיקא לא אמר ר"א ומשני
כיון דפתחו טובא יותר מכדי שמייה
מוכחא מילתא דלדעתא דממונא פתחו
וכפ"ה ה"מ א"כ הוי ספק ספיקא ספק עובדי כוכבים או ישראל וא"כ שהם עובדי
כוכבים שמה פתחו לשם ממונא ולא דעתא דשמייה כיון דליכא טובא:
לא מסרה לה אלא שמירת מפתח. ולא סמכא דלדעתא ליכנס דמפתח כנגד מכאן שאם חפס המושל את היהודי והניח שמירת עובדי
כוכבים צביבו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שבנית ישראל היין מותר ואם אוכלים צביב
אסור ואמנם אס מלאך ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוחיה אשכחן גבי נגזי לענין טומאה שאם מלאך כמו שהניחם טהורים
ואמרינן עלה וכן ביון נסך ואולי כשמחשין אותו בכל מקום ובקרקע ובנבלים את ממנוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חביות הכניסו
קנה ארזין לחפש בו אכן אס היה לישראל סימן וחבור במגופה מותר דאם הסיריה לחפש בה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי
מישראל כלל: פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' דעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא היינו משום
דפולמוסא נזים לגבות מס המלך וארנוגא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל בולגש אינם נזים כי אס דוקא לאכול ולשתות:
ורמינהי

זין שגג חכר למעלה בין שהוא שוה לו: בותני' בולגש. חיל. על שם
שמחשין וחומרין קרי להו בולגש כדממרינן ויחפשי' ובלג' גמ'
כדקום
בדין היהודי והניח שמירת עובדי
כוכבים צביבו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שבנית ישראל היין מותר ואם אוכלים צביב
אסור ואמנם אס מלאך ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוחיה אשכחן גבי נגזי לענין טומאה שאם מלאך כמו שהניחם טהורים
ואמרינן עלה וכן ביון נסך ואולי כשמחשין אותו בכל מקום ובקרקע ובנבלים את ממנוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חביות הכניסו
קנה ארזין לחפש בו אכן אס היה לישראל סימן וחבור במגופה מותר דאם הסיריה לחפש בה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי
מישראל כלל: פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' דעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא היינו משום
דפולמוסא נזים לגבות מס המלך וארנוגא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל בולגש אינם נזים כי אס דוקא לאכול ולשתות:
ורמינהי

זין שגג חכר למעלה בין שהוא שוה לו: בותני' בולגש. חיל. על שם
שמחשין וחומרין קרי להו בולגש כדממרינן ויחפשי' ובלג' גמ'
כדקום
בדין היהודי והניח שמירת עובדי
כוכבים צביבו ונמסר להם כל המפתחות אף של יין אס אין אוכלים ושותים ממה שבנית ישראל היין מותר ואם אוכלים צביב
אסור ואמנם אס מלאך ישראל כמו שהניחם מלאים כשרים דכוחיה אשכחן גבי נגזי לענין טומאה שאם מלאך כמו שהניחם טהורים
ואמרינן עלה וכן ביון נסך ואולי כשמחשין אותו בכל מקום ובקרקע ובנבלים את ממנוני ישראל גם היין אסור לפי שגם לתוך חביות הכניסו
קנה ארזין לחפש בו אכן אס היה לישראל סימן וחבור במגופה מותר דאם הסיריה לחפש בה לא היו מחזירין אותה דהא לא מירתמי
מישראל כלל: פתוחות אסורות. משמע אפילו טובא ולא אמרי' דעתא דממונא פתחו כדאמרי' לעיל גבי פולמוסא היינו משום
דפולמוסא נזים לגבות מס המלך וארנוגא ולכן איכא למימר דלדעתא דממונא פתחו אבל בולגש אינם נזים כי אס דוקא לאכול ולשתות:
ורמינהי